

УДК: 316.334.3:316.4

ББК: С55.373.1

М 341

Редакційна колегія:

Головний редактор – *Лепський М.А.*, доктор філософських наук, професор, декан факультету соціології та управління ЗНУ.

Науковий редактор – *Кудінов І.О.*, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціології ЗНУ.

Безрукова О.А., доктор соціологічних наук, професор кафедри соціології.

Бутченко Т.І., доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціальної філософії та управління ЗНУ.

Скворець В.О., доктор філософських наук, доцент, завідувач кафедри соціології ЗНУ.

Цокур Є.Г., доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри політології ЗНУ.

Технічне редагування: *Сорокіна К.М.*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ТОЧНІСТЬ ВИКЛАДЕНИХ У ПУБЛІКАЦІЯХ ФАКТІВ
НЕСУТЬ АВТОРИ

Матеріали VIII Міжнародної наукової конференції «Соціальне прогнозування та проектування майбутнього країни: світогляд миротворення» (23 березня 2018 року, м. Запоріжжя) / М.А. Лепський (гол. ред.), І.О. Кудінов (наук. ред.), ред. кол. О.А. Безрукова, Т.І. Бутченко, В.О. Скворець, Є.Г. Цокур. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2018. 120 с.

Збірник містить матеріали VIII Міжнародної наукової конференції «Соціальне прогнозування та проектування майбутнього країни: світогляд миротворення» (23 березня 2018 року, м. Запоріжжя). Сучасний розвиток світу, що визначений глобальними змінами світового порядку, напруженням відносин як світових, так і регіональних геополітичних лідерів формує новий комплекс викликів для майбутнього України. Тому актуальним стає порядок денний миру та ненасильства, «інвентаризація» успішних форм розбудови миру в умовах гібридних війн, регіональних конфліктів та цивілізаційних розломів. Сучасна зміна антропопопотоків, міграційного ландшафту актуалізує питання про гуманність та реакцію світового співтовариства та переосмислення можливості цілісного людства як суб'єкта сталого людського розвитку, у світогляді миротворення. Вже традиційними для нашої конференції є осмислення методології соціального прогнозування та проектування, сценарних технологій визначення «неможливого» у розвитку світу та України, формування суб'єктів миру, дослідження взаємозв'язку миру та війни, державотворення та політичної модернізації.

У матеріалах ведуться обговорення актуальних проблем соціального прогнозування та форсайтних досліджень в контексті вдосконалення інструментарію систематизації та комплексування методів прогнозування та стратегічного соціального управління, а саме у визначенні світогляду майбутнього.

ЗМІСТ

Лепський Максим Анатолійович Світогляд миру від фрагментованої усталеності до системної невизначеності	6
Сорока Юлія Георгіївна Протидія мові ворожнечі в перспективі соціокультурного підходу.....	8
Семенець Олена Олександрівна Дискурс медійної публічної історії як ресурс миротворення та консолідації суспільства	10
Катаєв Станіслав Львович Клінтон або Трамп: пріоритети в сприйнятті українськими школярами американських політиків.....	11
Кіндратець Олена Миколаївна Два фронти інформаційної війни	13
Скворець Володимир Олексійович Виклики зміни життєустрою народу в сучасній Україні	14
Таран Володимир Олександрович Чи відповідає «дефілософізація» навчального процесу духу реформи вищої освіти?	17
Цокур Євген Георгійович Сучасні вибори: обеліск на руїнах демократії?	19
Чайка Ірина Юріївна Соціальна робота і інклюзивна освіта: точки перетину	22
Бойко Ганна Валентинівна Успіхи, проблеми та перспективи впровадження інституту старост територіальних громад	23
Воронова Галина Віталіївна Екологічна криза сучасного людства: соціально-філософський аналіз	25
Ємельяненко Євгенія Олегівна Проблеми концептуалізації ідеї соціальної відповідальності в контексті потреб сучасної практики управління.....	27
Кальцева Світлана Іванівна, Мірошніченко Галина Олександрівна Ідеологічна складова сучасного політичного світу	29
Кузьмін Віктор Володимирович Особливості прогнозування розвитку кар'єрної стратегії особистості	31
Кулик Марія Анатоліївна Напрями застосування соціологічних опитувань в організації роботи ОСН зі згуртування територіальних громад	35
Лепська Наталія Володимирівна Специфіка організації сучасного геополітичного простору	37
Масюк Олег Петрович Створення проєкції майбутнього для гармонізації суспільного життя	39
Настояща Катерина Василівна Комунікативні практики соціальних мереж, як меркери глобальних культурних трендів	41
Петренко-Лисак Алла Олександрівна Smart city: шлях від міста до глобального мудрого села	42

10. Гудков Л. Идеологема «врага»: «Враги» как массовый синдром и механизм социокультурной интеграции / Л. Гудков // Л. Гудков. Образ врага / Сост. Л. Гудков; ред. Н. Конрадова. М. : ОГИ, 2005. С. 7–79.
11. Сорока Ю.Г. Свої, чужі, різні: соціокультурна перспектива сприйняття Іншого : монографія / Ю. Сорока. Х.: ХНУ імені В. Н.Каразіна, 2012. 332 с.
12. Сорока Ю.Г. Номінації колективних ідентичностей в блогосфері актуальних подій / Ю.Г. Сорока // Мінливості культури: соціологічні проєкції / За ред. Н. Костенко. К.: Інститут соціології НАН України, 2015. С. 371–419.
13. Сорока Ю.Г. Натуралізація за Дж.Батлер в перспективі концепції культурних механізмів влади / Ю.Г.Сорока // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць. Київ, Логос. 2017. № 2 (33). С. 14–27.

Семенець Олена Олександрівна
*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії комунікації,
реклами та зв'язків із громадськістю ЗНУ*

ДИСКУРС МЕДІЙНОЇ ПУБЛІЧНОЇ ІСТОРІЇ ЯК РЕСУРС МИРОТВОРЕННЯ ТА КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

В умовах збройного та інформаційного протистояння, яке загрожує втратою суверенітету держави, – надзвичайно важлива консолідованість українського суспільства, відчуття єдності зі своєю історією й територією, усвідомлення регіональної ідентичності як складника ідентичності загальнонаціональної. Однією з актуальних форм розбудови миру в умовах гібридної війни вважаємо дослідницький та громадянський підхід публічної історії.

Публічна історія як напрям сучасної історичної науки постає внаслідок демократизації суспільного життя. Це виявляється передусім у зростанні інтересу територіальної громади до історії, її зацікавленості минулим свого міста, села, регіону. П'єр Нора говорить про «демократизацію» історії: для громадян, етнічних та соціальних груп «відновлення минулого є необхідним компонентом утвердження власної ідентичності» [3]. Академічна наука, реагуючи на такий суспільний запит, у відповідь стає більше зверненою до широкої аудиторії, намагається популярно, цікаво й захопливо, з використанням новітніх, передусім цифрових, форматів розповідати людям про події минулого.

Нині публічна історія знаходить нові й дедалі різноманітніші сфери та напрямки діяльності, прагнучи «зробити історію актуальною та корисною в публічній сфері» [5]. Історія «повинна спілкуватися з громадськістю й адаптуватися до нових форм вираження. Вона мусить учитися використовувати популярні засоби спілкування в публічній сфері, залишатися гнучкою й шукати міждисциплінарних партнерів, не забуваючи про своє коріння в історичній науці» [6].

Разом із демократизацією історичної науки, переконливо виражений також зустрічний напрям: звичайні громадяни, не маючи спеціальної історичної освіти, не будучи фахівцями в галузі академічної науки, стають справжніми дослідниками локальної історії. Талановиті люди, захоплені історією свого міста, сьогодні володіють багатою інформацією, віднайдену в архівах, музеях і бібліотеках, у мережі інтернет. Розвитку такої «громадянської» історичної науки сприяють сучасні засоби масової комунікації та цифрові технології: створюються сайти, блоги, групи в соціальних мережах, присвячені історії рідного міста.

У такій «народній» історії можуть бути представлені різні, нерідко протилежні трактування минулих подій. Дослідникам (як фахівцям, так і аматорам) важливо розібратися в закономірностях цих інтерпретацій та шукати способи налагодження суспільного діалогу.

На факультеті журналістики Запорізького національного університету підхід публічної історії реалізується у формі студентських творчих дослідних проєктів, огляд яких представлений на сайті Віртуальної навчальної лабораторії «Медіакультура в сучасному місті», зокрема в розділі «Дискурс міста» [1].

Підхід публічної історії у фаховій підготовці журналістів показує, як можливо залучити аудиторію до проблеми збереження історичної спадщини. Студенти творчо осмислюють

«місця пам'яті» (П'єр Нора [4]) свого рідного міста і тенденції формування регіональної та локальної ідентичності, виконують фото- і відеопроекти, мультимедійні лонгриди, постери соціальної реклами, присвячені історії Запоріжжя. У руслі загальнонаціональних процесів декомунізації готують публікації та відео, присвячені перейменуванню вулиць і районів, обговоренню змістового наповнення офіційних символів міста.

«Запоріжжя в історії моєї сім'ї» – новий спеціальний проект, який висвітлює складні історичні процеси індустріалізації та міграції населення, демонструє різні погляди в сприйманні минулого і таким чином формує картину поліфонічної та мультиперспективної історії [2].

Ці творчі проекти студентів розкривають роль соціальної єдності в процесах історичного розвитку. Майбутні журналісти вчать любити й плекати багату, хоча подеколи й суперечливу, історію рідного міста. Вчать шукати шляхи налагодження суспільного діалогу та інтеграції громади в розбудові спільного майбутнього. Такі навчальні проекти скеровані на виховання соціальної відповідальності майбутніх журналістів, рекламистів, фахівців зі зв'язків з громадськістю, навчають їх справжніх гуманістичних цінностей: соціальної толерантності, поваги до людей, розуміння пов'язаності та взаємозалежності людських долі.

Майбутні працівники медійної галузі усвідомлюють можливості ЗМК у зміцненні єдності територіальної громади. Публічна історія розкриває те, що єднає громаду у фізичному та соціальному часі й просторі, об'єднує запоріжців переживанням спільного історичного досвіду та рефлексією над ним, емоційно збагачує, формує спільне ментальне поле для зміцнення соціального капіталу.

Проекти публічної історії мають потужний потенціал забезпечення сталого розвитку регіону на засадах гуманізму, регіонального та національного патріотизму, любові до своєї землі та готовності відстоювати культурно-історичні надбання українського народу. Такий підхід сприяє зміцненню свідомої територіальної громади як суб'єкта миру, сталому розвитку міста в контексті миротворчих процесів, загалом формуванню громадянського суспільства в Україні.

Список посилань

1. Дискурс міста. Media Culture in the Modern City, MCMC: Virtual Learning Lab. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mcmc.tilda.ws/misto>
2. «Запоріжжя в історії моєї сім'ї»: Спецпроект (2017–2018). Media Culture in the Modern City, MCMC: Virtual Learning Lab. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mcmc.tilda.ws/family>
3. Нора П. Всемирное торжество памяти. Неприкосновенный запас. 2005. № 2-3 (40-41). [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/nz/2005/2/nora22.html>
4. Нора П. Проблематика мест памяти. Франция-память / П. Нора, М. Озуф, Ж. де Пюимеж, М. Винок. СПб. : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1999. С. 17–50. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://ec-dejavu.ru/m-2/Memory-Nora.html>
5. About the Field. National Council on Public History (NCPH). [Electronic resource]. Available at: <http://ncph.org/what-is-public-history/about-the-field/>
6. Zündorf I. Contemporary History and Public History. Docupedia Zeitgeschichte. March 16th 2017. [Electronic resource]. Available at: http://docupedia.de/zg/Zuendorf_public_history_v2_en_2017#cite_ref-1

Катаєв Станіслав Львович

*доктор соціологічних наук, професор,
завідувач кафедри соціології та соціальної роботи
КІПУ*

КЛІНТОН АБО ТРАМП: ПРІОРИТЕТИ В СПРИЙНЯТТІ УКРАЇНСЬКИМИ ШКОЛЯРАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

Вибори президента Америці у листопаді 2016 р. було одним з найважливіших подій світової політики. Результати виборів були цікаві не тільки американцям, а і громадянам інших країн. Зацікавленість результатами виборів і прихильність до одного з кандидатів була притаманна не тільки дорослим громадянам України, а і дітям. Підтвердженням цієї думки